

Arviointikertomus vuodelta 2023

Tarkastuslautakunta 1.8.2021-31.5.2025

LAPINLAHTI

Sisällys

Lapinlahden kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2023	2
1. Tarkastuslautakunta	2
1.1 Tarkastustoiminta	2
2. Tarkastuslautakunnan katsaus	3
3. Valtuuston asettamat tavoitteet ja niiden toteutumisen arviointi vuonna 2023	4
3.1. Kunnanhallitus	8
3.2. Konserniohjaus	9
3.3 Sivistyslautakunta	11
3.4. Tekninen lautakunta	11
4. Hyvinvoinnin edistäminen	13
Yhteenveto tilikaudesta 2023	15

Lapinlahden kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2023

1. Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.8.2022 alkaen oli seuraava:

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Rauno Savolainen, puheenjohtaja	Tuomo Lahtinen
Ari Turunen, varapuheenjohtaja	Risto Ollikainen
Anneli Valta-Lisitsin	Pia Kyyrö-Harju
Kari Tuovinen	Kauko Hiltunen 1.1.2022 -18.4.2023, Veli-Petteri Pehkonen 18.4.2023 –
Irma Korhonen	Minna Jääskeläinen

Lautakunnan sihteerinä on toiminut asiantuntijasihteeri Sanna Nissinen 1.1. – 24.5.2023, asiantuntijasihteeri Tarja Roth 24.5.2023 – 27.12.2023, ict-asiantuntija Kaarina Haapalainen 27.12.2023 – 31.12.2023.

Valtuustokauden alussa tilintarkastusyhteisöksi tilikausille 2021–2024 valittiin Itä-Suomen Tilintarkastus Oy. Vastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT, HT Timo Nuutinen ja avustavana tilintarkastajana HM Jarmo Heikkinen. Tilintarkastaja on osallistunut lautakunnan kokouksiin harkintansa mukaan.

1.1 Tarkastustoiminta

Kuntalain 121 §:n 2 momentin 2, 3 ja 5 kohdan mukaan tarkastuslautakunnan on

- arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa
- toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
- valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Arviointityön suorittamiseksi lautakunta on hyväksynyt nelivuotissuunnitelman vuosittaisine painopistealueineen ja tarkemman työohjelman kutakin vuotta varten.

Arvion antamiseksi lautakunta on kokoontunut kaksitoista kertaa ja kuullut seuraavien kokoustensa yhteydessä johtavia luottamushenkilöitä sekä viran- ja toimenhaltijoita seuraavasti:

Pvm.	Kuultava/tutustumispaikka	Aihe
30.01.2023	Varpaisjärven koulun rehtori Sanna Pasasen kuuleminen	Yleiskatsaus Tutustuminen Varpaisjärven koulun tiloihin

27.2.2023	kunnanjohtaja Janne Airaksinen	Talouden ja hallinnon tilanne katsaus
24.05.2023	vt. kunnanjohtaja Ulla Nikulainen	Talouden ja hallinnon tilanne katsaus
28.08.2023	vt. kunnanjohtaja Ulla Nikulainen	Talouden ja hallinnon tilanne katsaus hallintojohtajan kuuleminen
25.09.2023	kunnanjohtaja Henri Ruotsalainen sivistyslautakunnan puheenjohtaja Antti Valta	Talouden ja hallinnon tilanne katsaus
30.10.2023	kunnanhallituksen puheenjohtaja Kari Virranta palvelulautakunnan puheenjohtaja Antti Valta	kunnanhallituksen yleiskatsaus
27.11.2023	sivistysjohtaja Sinikka Kervinen	yleiskatsaus sivistysosastosta sekä lukiosta
11.12.2023	tekninen johtaja Rami Linna	yleiskatsaus teknisen osaston toimintaan.

Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat oman harkintansa mukaan ilmoittaneet esteellisyydestään asioita käsiteltäessä.

Kaikki tarkastuslautakunnan jäsenet ovat seuranneet valtuuston ja kunnanhallituksen työskentelyä kunnan kotisivuilta. Lautakunnan jäsenet ovat seuranneet muiden toimielinten päätöksentekoa seuraavasti:

Kunnanhallitus, kunnanhallituksen alainen kunnan- hallituksen hyvinvointi- ja osallisuusjaosto	Rauno Savolainen
Sivistyslautakunta	Irma Korhonen, Ari Turunen
Tekninen lautakunta	Rauno Savolainen, Kari Tuovinen
Ympäristölautakunta	Anneli Valta-Lisitsin

Lautakunta on saanut selonteon tilintarkastajan suorittamista tarkastuksista tilintarkastajan raporteissa ja on perehtynyt tilintarkastuskertomukseen.

2. Tarkastuslautakunnan katsaus

Talous:

Tilinpäätös muodostui tarkastusvuonna ylijäämäiseksi 1,17 milj. euroa ja edellisen vuoden kattamaton alijäämä taseesta saatiin pois myös vuonna 2023. Tulevaisuudessa kuitenkin talouden haasteet kunnassa jatkuvat ja kasvavat, eikä niistä päästä eroon.

Tilinpäätös viivästyi merkittävästi johtuen ulkoisista syistä. Tarkastuslautakunta pitää jatkossa erittäin tärkeänä, että tilinpäätös valmistuu ajoissa sekä kirjanpito on ajan tasalla. Jatkossa on tärkeää, että sopimus kumppani huolehtii velvoitteistaan ja aikatauluista.

Toiminta:

Sotesektori poistui vuoden alusta kunnan vastuulta ja siirtyi Pohjois-Savon hyvinvointialueen vastattavaksi. Tästä syystä kunnan euromääräinen budjetti pienentyi merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna.

Sivistysosastolla koulut jatkoivat entisellään tarkastusvuoden aikana. Henkilöstö vaihdoksia ja työnkuvien uudelleen järjestelyitä tapahtui vuoden aikana sivistysosastolla.

Kansalaisopiston toiminta on ollut aktiivista vuoden aikana ja on mahdollistanut monelle kuntalaiselle harrastusmahdollisuuden kunnan eri osissa.

Liikuntapaikkojen kunnossapitoon on kiinnitetty huomiota koko kunnan alueella, jotta kuntalaisille olisi monipuolisia mahdollisuuksia liikunnan harrastamiseen.

Investoinnit:

Tarkastusvuonna kunnassa ei tehty merkittäviä uusia rakennusinvestointeja eikä päätöksiä niihin liittyen johtuen tiukasta taloustilanteesta.

Tulevaisuuden merkittävin uudisrakennus tarve on mahdollisesti uusi liikuntahalli Lapinlahden taajamassa, johtuen monitoimitalon liikuntatilojen kunnosta.

Yleistä kunnassa 2023:

Väkiluku kunnassa jatkoi hienosta laskuaan vuonna 2023. Oppilasmäärä peruskouluissa tulee vähenevän merkittävästi seuraavan 10 vuoden aikana, jos merkittäviä muutoksia ei tapahdu.

Lapinlahdella toimii lukuisia järjestöjä ja vapaaehtoistoiminta on aktiivista kunnan alueella. Nämä toimijat parantavat asukkaiden mahdollisuuksia osallistua yhteiseen toimintaan monella osa-alueella merkittävästi.

Pääliikenneväylä VT-5 parannushanke Mäntylähti - Pajujärvi välillä valmistui vuonna 2023 ELY-keskuksen hankkeena.

Ruokapalveluiden siirtyminen Servicalle herätti keskustelua kunnassa. Kouluruuan hävikki on merkittävä. Kouluruokakyselyssä (Terveysten- ja hyvinvointilaitos) vastaajien määrä oli pieni.

Maaseutuelinkeinot ovat merkittävä työllistäjä koko kunnan alueella. Tiloille on tehty merkittäviä rakennusinvestointeja edellisten vuosien aikana. Maataloustuotanto on kunnan alueella aktiivista ja viljelysmaat hyvin käytössä.

Uusiutuvan energian rakentamishankkeet kunnan alueella ovat herättäneet keskustelua ja kannanottoja kuntalaisten keskuudessa vuoden aikana.

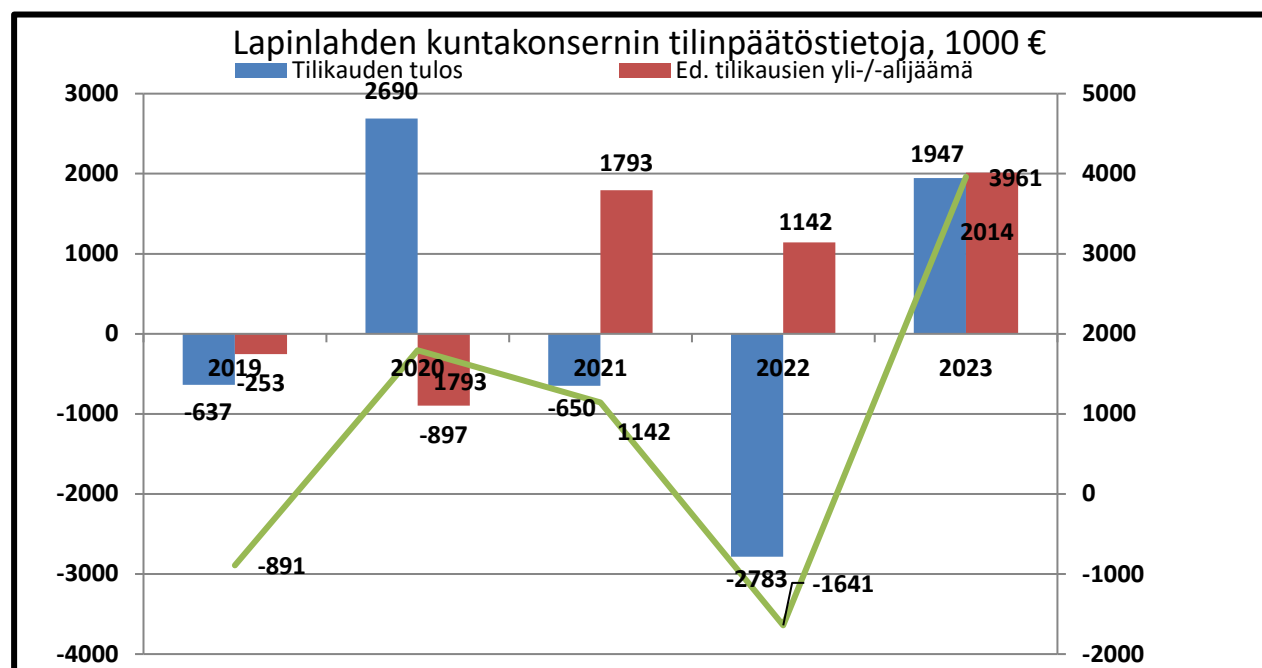
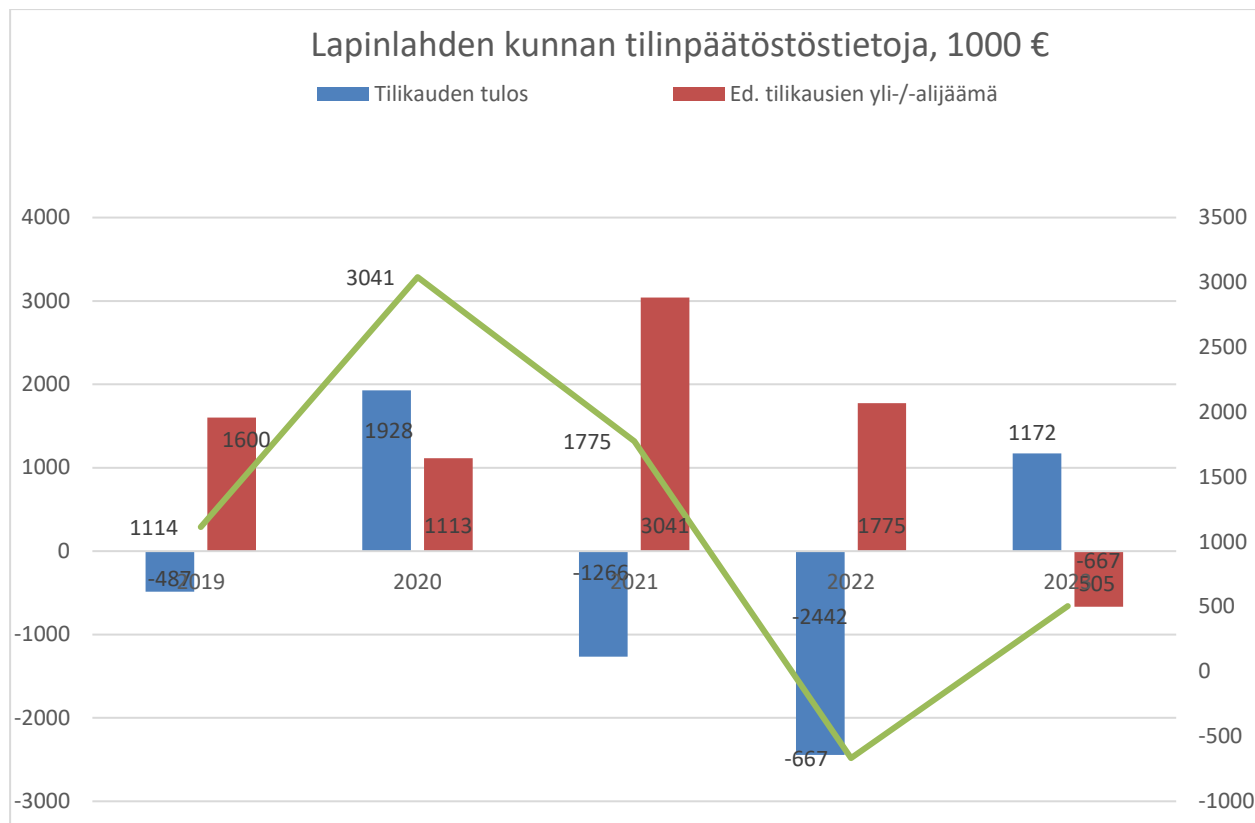
Päätöksiä hankkeista ei kuitenkaan tehty vielä vuoden 2023 aikana.

Kunnassa alettiin valmistautua tulevaan 150 v juhluvuoteen vuodelle 2024.

Kunnassa on paljon taide- ja kulttuurinähtävyyksiä sekä luontokohteita, mutta matkailijoille on tarjolla majoitustiloja niukasti.

3. Valtuuston asettamat tavoitteet ja niiden toteutumisen arviointi vuonna 2023

Lapinlahden kunta saavutti talousarviossa määritellyt toiminnalliset tavoitteet melko hyvin. Töitä talouden tasapainottamiseksi on tehty kaikilla hallinnon aloilla. Vuoden 2023 tilikauden tulos on 1,17 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Taseessa ollut alijäämä saatiin pois ylijäämäksi.

Toimintatuotot ja –kulut

Ulkoiset toimintatuotot laskivat edellisvuoteen verrattuna 22,4 prosenttia eli n. 1,9 milj. euroa.

Toimintatuotot olivat 725,75 euroa/asukas (v.2022 945,70 euroa/asukas).

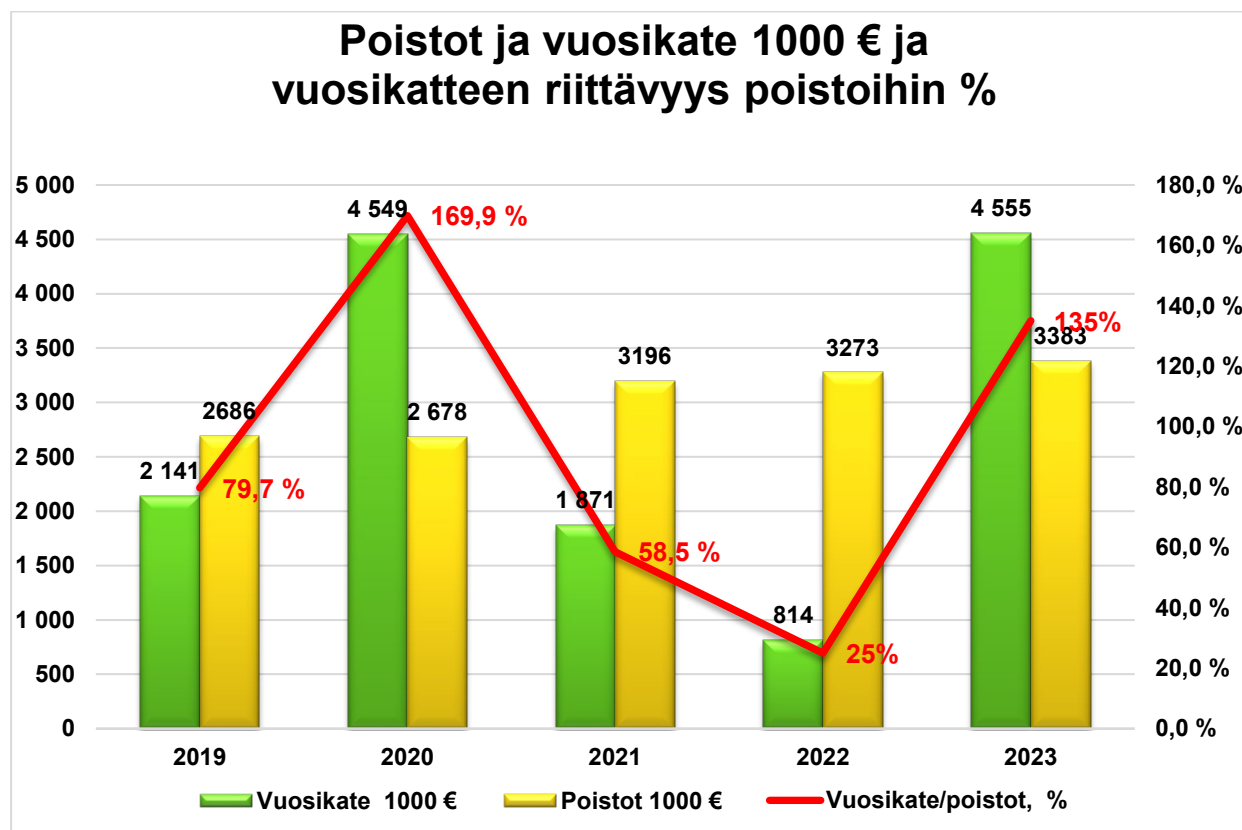
Ulkoiset toimintakulut vähenivät edellisvuoteen verrattuna 62,6 prosenttia eli 47,5 miljoonaa euroa.

Henkilöstökulut ylittyivät 0,7 miljoonaa euroa talousarvioon verrattuna. Toimintakulut ovat 3 123,00. (euroa/asukas (v.2022 8 347,00 euroa/asukas).

Kulut (tuloslaskelman ulkoiset kulut) 1000 € ja %-osuudet									
	2019		2020		2021		2022		2023
Henkilöstökulut	31 425	47,0	32 597	47,4	34 467	47,2	34 238	43,8	15720
Palvelujen ostot	25 934	38,7	26 505	38,6	29 738	40,7	32 966	42,2	7613
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 159	6,2	4 414	6,4	4 553	6,2	4 280	5,5	2639
Avustukset	4 050	6,1	3 764	5,5	2 775	3,8	3 086	3,9	1489
Muut toimintakulut	1 102	1,6	1 182	1,7	1 224	1,7	1 319	1,7	947
Muut rahoituskulut	258	0,4	264	0,4	248	0,3	296	0,4	1246
	66 928	100,0	68 726	100,0	73 005	100,0	78 207	100,0	29654
Kulujen muutos vuosien 2019 - 2023 aikana 1 000 € ja %									-37 274
									-126

Vuosikatteen riittävyys

Vuosikate oli 501 euroa/asukas (v.2022 89 euroa/asukas). Vuoden 2023 tilinpäätöksessä vuosikate oli 4,55 miljoonaa euroa (v. 2022 0,8 miljoonaa euroa). Vuosikate parani edellisvuodesta 3,7 miljoonaa euroa eli 475 prosenttia. Vuosikatteen riittävyys oli 135,3 prosenttia poistoista ja arvonalentumisista.

Verot ja valtionosuudet

Tuloveroprosentti oli 8,61 (21,25). Kokonaisverotulot vähenivät 15,2 miljoonalla eurolla eli 54,2 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Valtionosuudet laskivat 7,9 miljoonaan euroon. Vähennystä 76,4 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Verotulot ja valtionosuudet ovat yhteensä 25,9 miljoonaa euroa ja niiden osuus kunnan tuloslaskelman mukaisista tuloista on yhteensä 75,8 prosenttia.

Lainat

Pitkäaikaista lainaa oli kertomusvuoden alussa 36,9 miljoonaa euroa (4 054 euroa/asukas)

Tilinpäätöksessä 2023 kunnan pitkäaikainen lainamäärä laski osin lainajärjestelyjen ansiosta, mutta takana on neljä peräkkäistä tilinpäätöstä, jolloin kunnan lainamäärä on kasvanut. Pitkäaikainen lainamäärä pieneni noin 1,1 miljoonalla eurolla ja asukaskohtainen velka oli viime vuoden lopussa 3 904 euroa. Kokonaislainamäärä on nyt noin 35,8 miljoonaa euroa. Olemme keskimääräistä Pohjois-Savon kuntaa velkaisempia, sillä vuoden 2023 talousarviossa kuntien keskimääräinen lainamäärä oli 3 736 euroa/asukas.

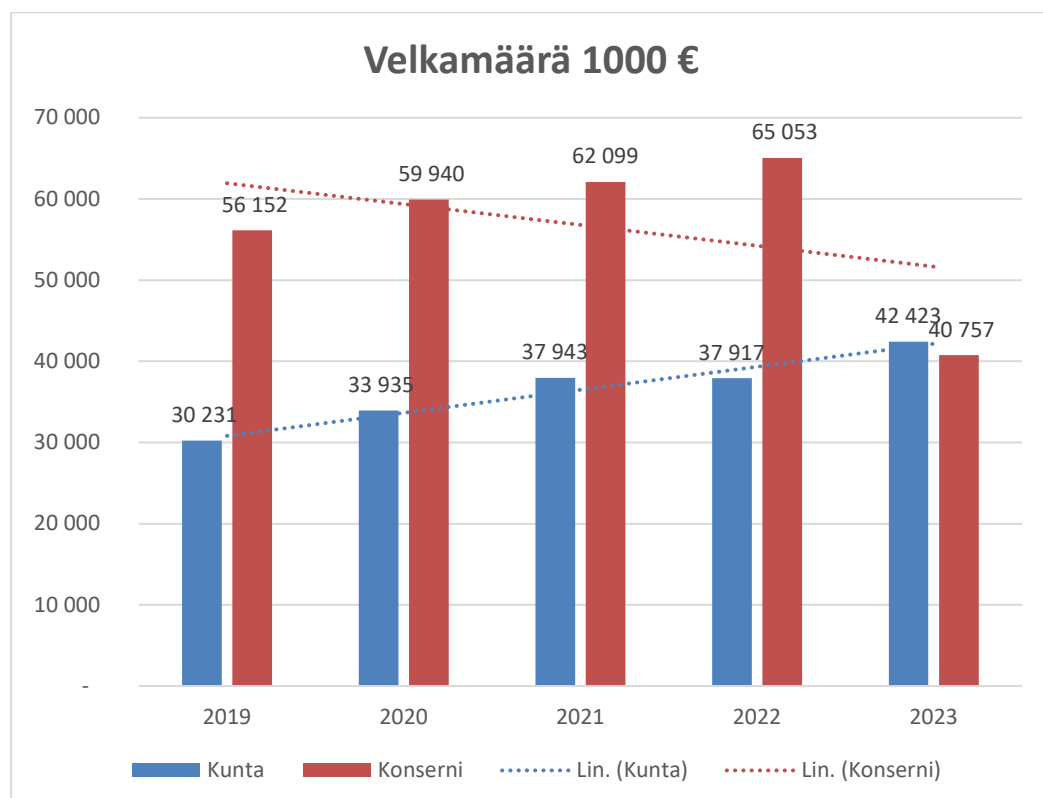
Lainakanta on kasvanut vuodesta 2018 (28 443 000 euroa) 7,4 miljoonaa euroa.

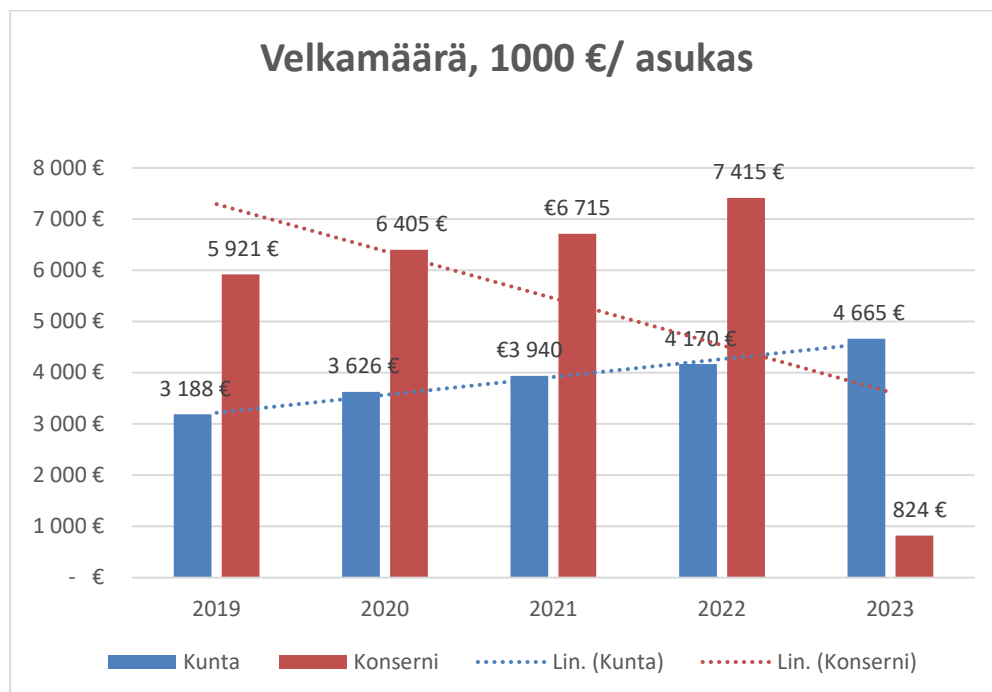
Kassan riittävyys vuonna 2023 oli yhdeksän päivää, kun se vuonna 2022 oli yksi päivä. Koko konsernin lainakanta oli yhteensä 4 665 euroa/asukas (v.2021 6 715 euroa/asukas). Konsernin velkamäärä on alhaisempi kuin Pohjois-Savon kuntien keskiarvo 6 951 euroa/asukas.

Kuntakonsernin lainakanta oli vuoden lopussa noin 41 miljoonaa euroa (v. 2022 57,7 milj. euroa).

Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 313 prosenttia (v. 2021 74 prosenttia). Tunnusluku kertoo, kuinka suuri osuus kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Raja-arvo on 50 prosenttia.

Tulevaisuudessa on syytä kiinnittää huomiota lainamäärään, joka aiheuttaa riskin korkotason mahdollisesti muuttuessa. Merkittävän riskin aiheuttaa myös sote alueen kiinteistöjen käytön ja vuokrauksen kautta.

3.1. Kunnanhallitus

Yleishallinto

Kunnanhallitus vastaa valtuuston asioiden valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta. Kunnanhallitus ohjaa, johtaa ja kehittää kunnan hallintoa ja palvelutoimintoja. Asioiden valmistelu Lapinlahden kunnassa on jatkunut hyvällä tasolla. Tarkastuslautakunta haluaa korostaa päivitetyn kuntastrategian toteuttamista sekä jalkauttamista hallinnossa ja lautakuntatasolla osana talousarvioprosessia ja kunnan tulevaisuuden suunnittelua.

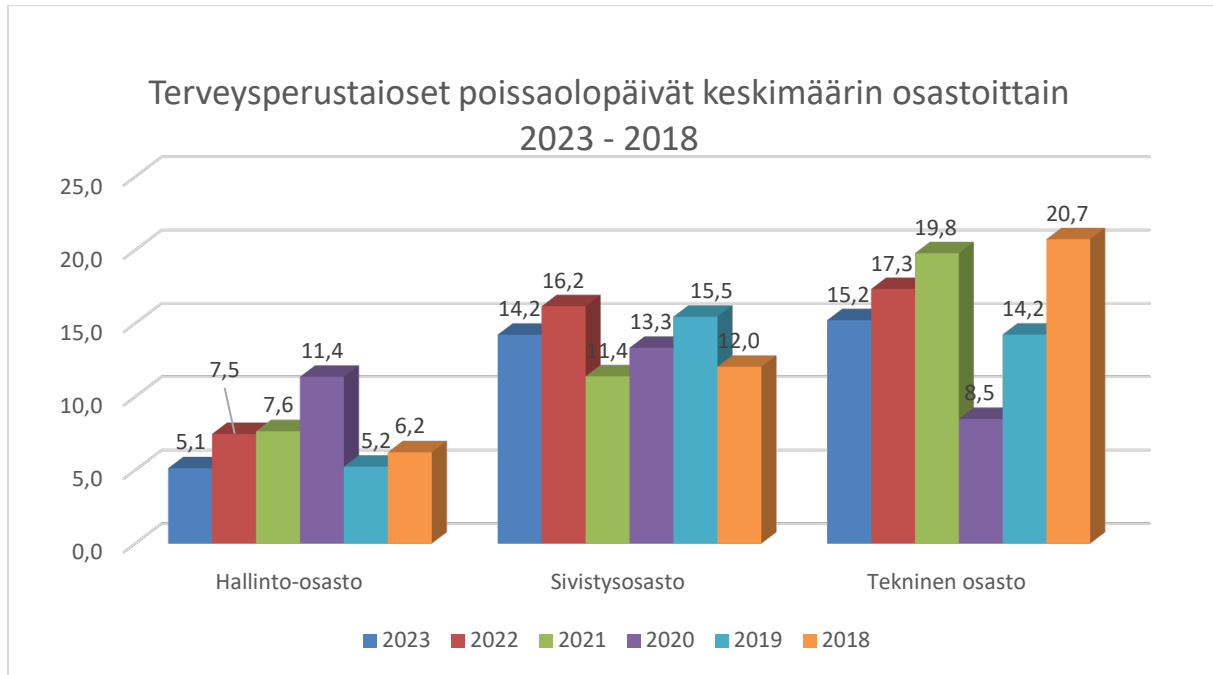
Kunnan henkilöstö

Kunnan palveluksessa oli 249 vakinaista työntekijää (v.2022 573). Määräaikaisessa työsuhteessa palveli 65 työntekijää. Yhteensä henkilöstöä oli 314 (v.2022 707). Henkilöstön kokonaismäärä väheni 393 henkilöllä edellisvuoteen verrattuna. Työllistämisvaroin oli palkattuna kaikkiaan 34 työntekijää (v.2022 42) eripituisissa työsuhteissa. Tarkastelukauden aikana eläkkeelle jäi 9 henkilöä (v.2022 21). Henkilöstökulut olivat 15,7 miljoonaa euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna vähennystä henkilöstöku- luissa oli 18,5 miljoonaa euroa.

Terveysperusteisia poissaolopäiviä kertyi yhteensä 4 371 kalenteripäivää, joka on 9 284 kalenteripäivää vähemmän kuin vuonna 2022. Terveysperustaisien poissaolojen määrä oli 13,9 sairauspäivää /työntekijä (v.2022 19,3,0). Terveysperusteisista poissaoloista syntyvä kustannus Lapinlahden kunnalle olivat 1,1 milj. euroa laskettuna 350 euron päiväpalkalla.

Vakinaisen henkilöstön terveysperustaiset poissaolot vähenivät 70 % vuodesta 2022 ja määräaikais- ten 58 %. Poissaolot vähenivät kaikilla osastoilla. Hallinto osasto alitti tavoitteena olevan 10 pv/työn- tekijä rajan.

Sairauspoissaolomäärät vakituiset ja määräaikaiset

	2023	2022	2021	2020	2019	2018
vakinaiset	3353	11172	9739	9006	11531	10901
määräaikaiset	818	1933	1435	1598	1565	2401
yhteensä	4371	13655	11174	10604	13096	13302

Työllistäminen

Lapinlahden kunnan työllisyysstrategian mukaisesti tavoitteena on jo pidemmän aikaa ollut passiivisen työmarkkinatuen menojen pienentäminen, mihin tarkastuslautakuntakin on kiinnittänyt huomiota edellisvuosien arviointikertomuksissa. Kunta maksoi Kelalle korvausta pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuesta 485 249 euroa (v.2022 542 393 euroa). Korvausta maksettiin viime vuonna keskimäärin 89 työttömästä kuukausittain, joka on vähemmän, kuin vuonna 2022 (108). Yhtä pitkäaikaistyöttömästä kohden kunnan maksuosuus oli noin 5 452 euroa vuodessa (v.2022 5 002 euroa).

3.2. Konserniohjaus

Nykyinen kuntalaki rakentuu konserniajattelun ympärille. Kuntalain (14§) mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kuntakonsernilla on iso vaikutus kunnan talouteen ja toimintaan. Konsernin tuloslaskelma osoittaa vuoden 2023 osalta n. 2,0 milj. euroa ylijäämää.

Vuoden 2023 tilinpäätöksestä muodostui ylijäämäinen. Tilikauden ylijäämä on 1,17 milj. (1 172 143,04 euroa).

Viitostien Ykköstilat Oy

Lapinlahdelle perustettiin viime vuonna 30 uutta yritystä, vuoden lopussa yrityksiä oli 648. Yritystointiansa lopetti 14 yritystä (v.2022 10 yritystä). Yhtiön tilojen vuokrausaste vuonna 2022 oli noin 95 prosenttia (vuonna 2022 85%).

Talousarvion mukaan yhtiön tulos tulee olemaan voitollinen vuonna 2024. Taloudellisen tilanteen kohentuminen johtuu vuokrasopimusten päivittämisestä sekä uusien vuokrasopimusten solmimisesta.

Lapinlahden Kaskihovi

Yhtiö ylläpitää ja tarjoaa vuokra-asuntoja Lapinlahdella asuville tai Lapinlahdelle töihin tuleville henkilöille. Vuonna 2023 kaikille paikkakunnalle töihin tuleville ja asuntoa hakeneille saatiin järjestettyä asunto.

Asuntojen laskennallinen käyttöaste on laskenut edellisvuoden tasosta. Vuonna 2023 käyttöaste oli 95 prosenttia (vuonna 2022 käyttöaste 98 prosenttia). Yhtiön asuntokanta on vanhaa ja tulevaisuudessa edessä on asuntojen korjauksia tarpeiden mukaan. Vuoden aikana yhtiö ei tehnyt suurempia rakennusprojekteja. Yhtiö on varautunut vanhojen, käyttöikänsä lopussa olevien rakennusten purkamiseen ja tarvittaessa uudiskohteiden rakentamiseen. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että yhtiössä on kiinnitetty huomiota rakennusten kunnon ja korjausten dokumentointiin. Vuoden 2023 aikana yhtiö esittää konsernijohdolle suunnitelman korjaustarpeista ja investoinneista sekä Kaskihovi Oy:n taloudellisista riskeistä.

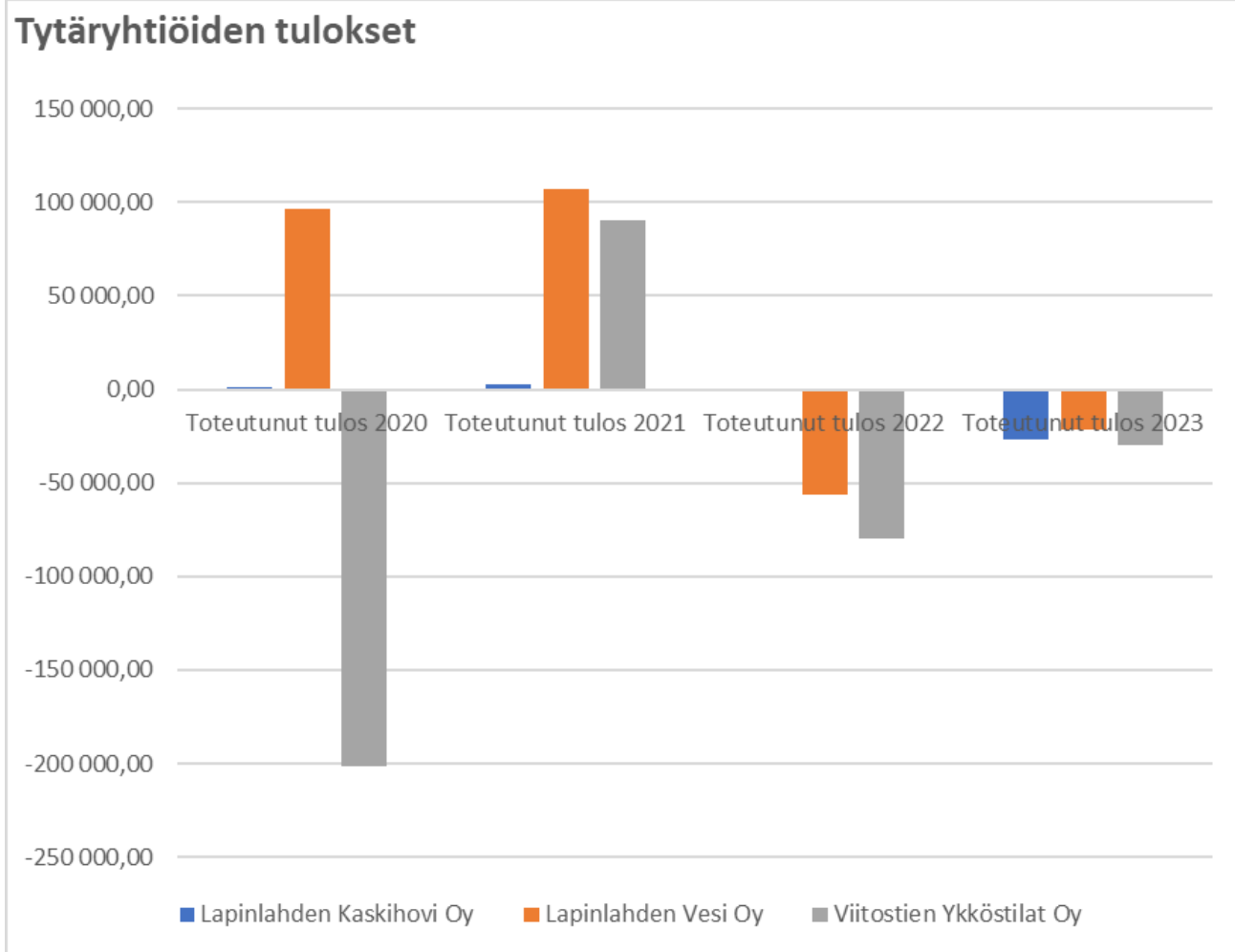
Lapinlahden Vesi Oy

Lapinlahden Vesi Oy:n toiminta on jatkunut vakaana, toiminnallisten mittareiden täyttyessä, mutta taloudellisella puolella on ollut haasteita kohonneiden kustannusten ja vähentyneen veden käytön kautta. Yhtiö vastaa hyvänlaatuisen talousveden toimittamisesta kunnan asukkaille ja teollisuudelle sekä vastaa siitä, että jätevedet puhdistetaan voimassa olevien ympäristölupaehtojen mukaan. Talousveden laatu pysyi hyvänä vuonna 2023 näytteiden perusteella.

Ylä-Savon Vesi Oy operointiasiaissa on Lapinlahden Veden osalta vetäydytty. Investointeja toteutetaan taloudellisen kantokyvyn rajoissa tasaisesti.

Tytäryhtiöiden tulokset olivat seuraavat:

Yhtiö	Toteutunut tulos 2020	Toteutunut tulos 2021	Toteutunut tulos 2022	Toteutunut tulos 2023
Lapinlahden Kaskihovi Oy	1 180,96	2 331,77	3,90	-26 653,99
Lapinlahden Vesi Oy	96 050,00	106 982,05	-56 462,00	-21 361,90
Viitostien Ykköstilat Oy	-201 411,07	90 623,23	-79 717,00	-29651,17

3.3 Sivistyslautakunta

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusopettajien rekrytointi on haaste Lapinlahdella kuten muuallakin Suomessa. Digitalisaatiota hyödynnetään varhaiskasvatuksen palveluissa, esimerkiksi lasten hoitoajat ilmoitetaan sähköisen palvelun kautta. Samoin lasten hoitoaikoja seurataan ja kirjataan sähköiseen järjestelmään. Asiakasmäärät varhaiskasvatuksessa vähentyneet, kun syntyvyys pienentynyt.

Lukio

Lukion opiskelijamäärä oli v. 2023 142 opiskelijaa ja lisäksi 20 aineopiskelijaa. Kuvataiteen opiskelijoiden lukumäärässä on noin 45 % opiskelijoista. Opiskelijalukumääriä tulee seurata tulevien vuosien aikana ja toimenpiteisiin on ryhdyttävä, jos luvut lähtevät laskuun. Ulkokuntalaisia opiskelijoita 49. Tarkastuslautakunnan mielestä Lapinlahden taidelukion markkinointiin on panostettava lisää.

3.4. Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta vastaa kunnan teknisten palveluiden tulosalueen tehtävien hoitamisesta. Tekninen lautakunta jatkoi Lapinlahden kuntastrategian toteuttamista vuonna 2023. Teknisen osaston

osalta kuntastrategiaa on toteutettu monipuolisesti. Painopisteenä on ollut muun muassa ajantasaiset toimintatavat muuttuvassa toimintaympäristössä, investointien suunnitelmallisuus ja kustannustehokkaat palvelut.

Teknisellä osastolla tapahtui useampia henkilömuutoksia vuoden 2023 aikana, kuntatekniikan päällikön tehtäväkuva laajennettu ja maamittausinsinöörin tehtävät jaettu.

Teknisellä osastolla vuoden 2023 toteuma oli lähellä budjettia.

Merkittävät investoinnit kaavateiden kunnostaminen suunnitelman mukaan, osa yhteistyössä Lapinlahden Vesi Oy:n kanssa.

Kunnalla on merkittävä kiinteistömassa, jonka käyttöasteeseen tulee jatkossa kiinnittää huomiota.

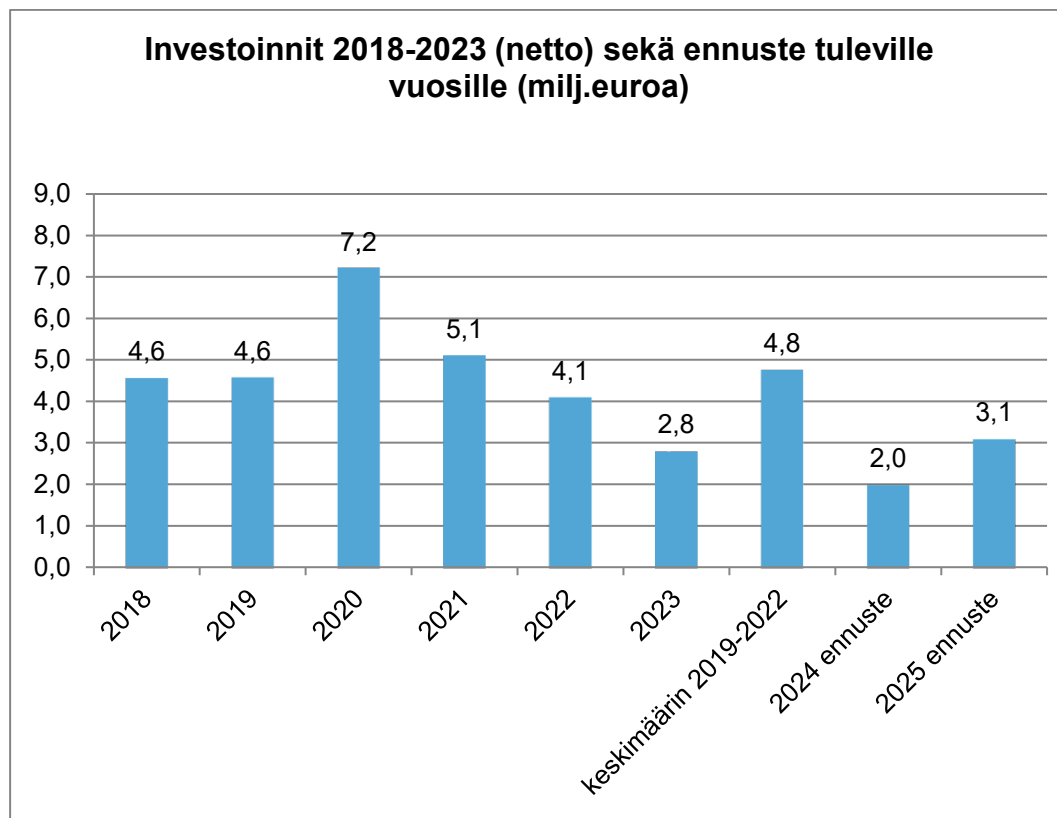
Mahdollisesti käyttämättömien rakennusten käyttöä mietittävä hyvissä ajoin.

Kunnan alueella uudistusrakentaminen on ollut hiljaista.

Investoinnit

Lapinlahden kunnan investointimenot vuonna 2023 olivat 2,35 milj. euroa. Rahoitusosuuksien määrä tästä oli 28 000 euroa. Investointeja nettomenona kertyi kaikkiaan 2 152 000.

Isoimmat investoinnit olivat Lapinlahden kirjaston vesikaton korjaus 84 279 euroa ja Sirenin julkisivun korjaus ja maalaus 349 515 euroa.

Liikenneväylät ja yleiset alueet

Tulosityksikön toiminnan tarkoituksena on luoda edellytykset turvalliselle ja sujuvalle liikkumiselle vuodenajasta tai liikkumismuodosta riippumatta. Toimintakate alittui 201 399 eurolla. Toimintakulut alittuivat n. 42 000 eurolla, koska ei kiireellisiä kunnossapitotöitä siirrettiin säästösyistä. Toimintatulot ylittyivät 147 901 eurolla johtuen mm kunnan omistamien katualueilla sijaitsevien kaapelinsuojaputkien vuokrauksesta teleoperaattoreille, josta saatiin tuloa 88 220 euroa. Puun- ja maa-alueiden myynnistä 182.245 euroa.

Liikuntatoimi

Lapinlahden kunta on aktiivinen asuinpaikka, joka tarjoaa ilmaisia ja monipuolisia liikuntapalveluja asukkailleen. Liikunnallisista harrastusmahdollisuuksista vastaavat muun muassa useat eri urheiluseurat, kansalaisopisto ja järjestöt. Liikuntatoimi osallistuu vuosittain myös merkittävien tapahtumien järjestämiseen. Tekonurmikentän sekä kuntoportaiden avajaiset toukokuussa 2023.

3.5. Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnan alaisuuteen kuuluvat rakennusvalvonta ja ympäristösuojelu. Ympäristölautakunnan tehtävänä ja toiminta-alueena on johtaa ja kehittää ympäristöpalveluja sekä toimia esimerkiksi maankäytön, rakentamisen ja ympäristösuojelun toimintojen viranomaisena Lapinlahden kunnassa.

Rakennusvalvonta

Kiinteistöverohankkeen viimeistelyitä tehdään resurssien mukaan edelleen hankkeen loppuun saattamiseksi. Pitämättömiä lopputarkastuksia pidetään muiden töiden ohessa resurssien mukaan. Rakennusvalvonnan ohjelmiston muutos on vaikuttanut huomattavan paljon toimintaympäristöön, rakennus- ja huoneistorekisterin tietoja korjataan muiden töiden ohessa resurssien niin salliessa. Rakennusvalvonnan sähköiseen arkistointiin pyritään panostamaan. Sähköiseen muotoon saatetun materiaalin käyttö helpottaisi asiakirjojen toimittamista asiakkaille.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelun tulosityksikön tehtävänä on käsitellä lupia ja ilmoituksia, suorittaa valvontaa ja antaa neuvontaa ja ohjausta sekä tehdä ympäristöön liittyviä tutkimuksia ja selvityksiä niin, että kunnan asukkaille turvataan terveellinen, viihtyisä ja virikkeitä antava elinympäristö. Ympäristönsuojelunlainsäädäntö on muuttunut viime vuosina. Lupamenettelyjä on sujuvoitettu ja viranomaistoiminnan painopistettä on siirretty enemmän valvontaan. Kuntien valvottavaksi on siirtynyt useita lupaa vaativia kohteita valtion ympäristöhallinnosta.

4. Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistäminen on kunnan perustehtävä. Terveydenhuoltolaki (1326/2010) velvoittaa kuntia valmistelevaan laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman kerran valtuustokaudessa ja raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma toimii johtamisen työvälineenä, poliittisen päätöksenteon tukena sekä strategiatyön suunnittelun ja toimeenpanon perustana.

Kunnille otettiin käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. Kannustin otettiin käyttöön vuoden 2023 alusta, jolloin kunnille jaetaan ensimmäisen kerran uudistuksen jälkeinen valtionosuus. Jo nyt tehtävä työ tulee siis vaikuttamaan rahoitukseen.

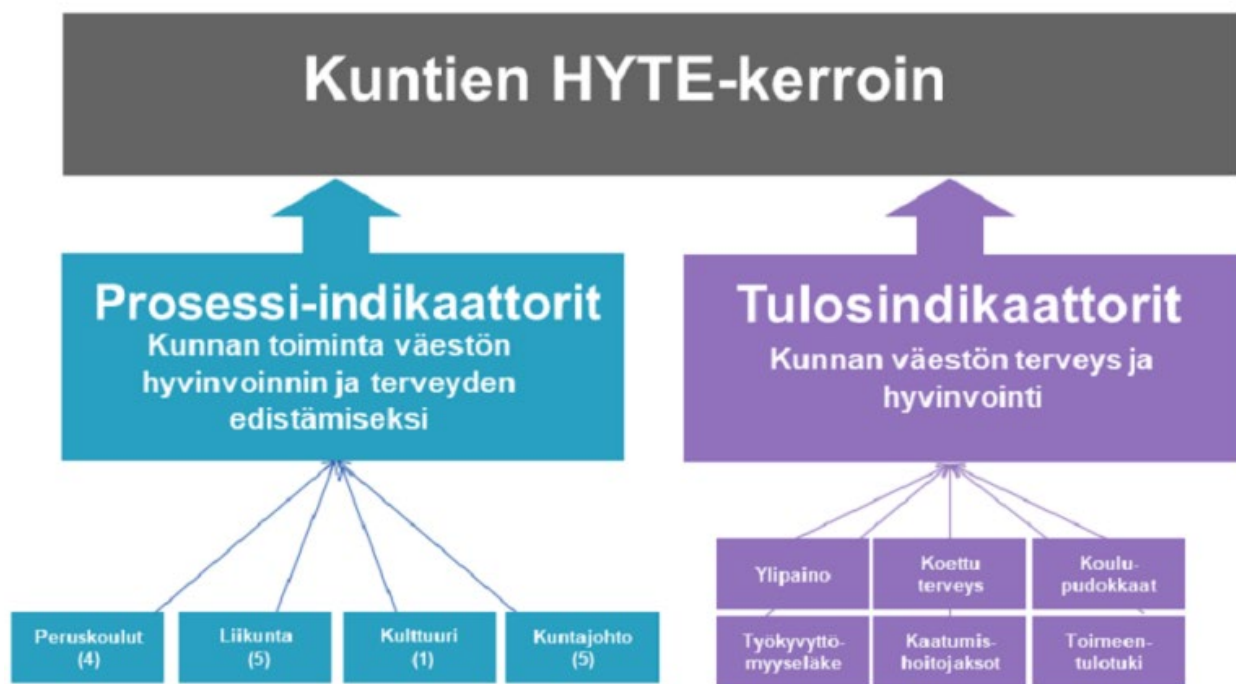
HYTE-kerroin hienoisessa laskussa verrattuna vuoteen 2022.

Indikaattori	2022	2023
HYTE-kerroin euroa / asukas	18,7	18,4
HYTE-kerroin, 1 000 euroa	172,5	166,4
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	78	78
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	54	52
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024		

Valtionosuuden lisäosana 166 400 euroa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Soteuudistuksessa sosiaali- ja terveystalvet siirtyivät hyvinvointialueiden järjestettäväksi, mutta vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säilyi kunnilla. Kuntien palkitseminen vaikuttavasta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä on tärkeää, koska hyvinvoiva väestö on elinvoimaisen kunnan ja hyvinvointialueen edellytys. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvun hillitseminen vaatii, että hyvinvointia ja terveyttä edistetään laajalti ihmisten arkiympäristöissä. Edellytyksiä väestön hyvinvoinnille ja terveydelle luovat koulutus, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt sekä monet muut kunnan tehtävät.

Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määrääjain, eivätkä ne tule olemaan aina samoja.

Lapinlahdelle on laadittu laaja hyvinvointisuunnitelma vuosille 2021–2025, jonka pohjalta arvioidaan vuosittain suunnitelman toteutumista.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnan hyvinvointitehtävä on korostunut hyvinvointialueen muodostumisen jälkeen. Lautakunta kannustaa yleisesti vahvaan sidosryhmien osallistamiseen asioiden suunnittelu- ja valmisteluvaiheessa. Hyvinvointiraportissa vuodelta 2023 on nostettu hyvin esille merkittävimpiä vaikutustekijöitä ja niitä on avattu selkeästi. Tarkastuslautakunta toivoo, että hyvinvoinnin- ja terveyden edistämiseen kiinnitetään huomiota kaikilla palvelualueilla tulevina vuosina.

Yhteenveto tilikaudesta 2023

Tilikaudessa hyvää

- tilinpäätös ylijäämäinen
- toiminnalliset tavoitteet on saavutettu
- konsernivelkojen merkittävä lasku

Tilikaudessa huonoa

- tilinpäätöksen viivästyminen
- kunnan vetovoima uusille asukkaille ja yrityksille riittämätöntä

Tarkastuslautakunta pyytää kunnanhallitusta antamaan selvityksen valtuustolle arvioinnin yhteydessä tehtyihin havaintoihin:

1. Tilinpäätöksen myöhästymisen syy
2. Tilinpäätöksen valmistuminen ajoissa jatkossa
3. Miten ehkäistään lasten ja nuorten syrjäytyminen Lapinlahdella.

Tarkastuslautakunta kiittää luottamushenkilöitä ja kunnan työntekijöitä vuoden 2023 tehdystä hyvästä yhteistyöstä.

Lapinlahdella 12.08.2024

Rauno Savolainen
puheenjohtaja

Ari Turunen
varapuheenjohtaja

Irma Korhonen
jäsen

Anneli Valta-Lisitsin
jäsen

Kari Tuovinen
jäsen